

razglednica

Subverzivno vprašanje – imate radi svoje ime?

Uršula Rebek, Dunaj

Predstava Več nas bo, prej bomo na cilju trojice umetnikov z imenom **Janez Janša** je začela svojo pot v prvi polovici aprila na Dunaju; v domačem okolju bo premiera te dokumentarne uprizoritve šele jeseni, ni pa znano, po katerih poteh bo omenjena trojica pripotovala do Ljubljane.

Austrijski dnevnik *Der Standard* je dogodek napovedal z naslovom »Povsod je kakšen Janez Janša«; v izčrpnem besedilu je bilo pojasnjeno delovanje treh slovenskih umetnikov z istim imenom, občinstvu pa so obljubili satiro, ki jih bo popeljala v realnost. Gledalci so res pozorno spremljali video projekcijo in hkratno dogajanje na odru; odzivali so se začudeno, bili so osupli, zadovoljni, navdušeni, slišati je bilo hihitanje, od dveh ali treh prisotnih Slovencev pa je kdaj pa kdaj zazvenel tudi huronski smeh. Preimenovana trojica ustvarjalcev je v dvorano sprva vnesla negotovost glede splošno razširjenega pojmovanja osebnega imena in odnosa do identitete njegovega nosilca. V okolju, kjer so vzdevki redki in čestokrat posmehljivega značaja, se ljudje zavzeto oklepajo svojih imen in celo prišleki se radi znebijo znakov, ki jih nemška abeceda ne premore. Eden od argumentov za spremembo imena je lahko njegova težka izgovorjava, kajti v Avstriji je formalnopravno mogoče spremeniti ime le pod določenimi pogoji in z navedbo tehtnih razlogov. Izvirno

poimenovanje oseb ni dovoljeno, zato na matičnem uradu preverijo izvor vsakega imena po listah, zbranih z vsega sveta. Če neko ime, denimo, tudi v Kazahstanu ni registrirano, potem ne obstaja in ga zavrnejo. Zanimivo, kako značilno slovensko ime v kontekstu te uprizoritve izgubi svoj težko izgovorljivi značaj in kako po svoje izgovorjeni »Janez« v vsakem okolju zveni malo drugače.

Filmski del predstave bi lahko samostojno gledali tudi v temi kinodvorane ali na kakšnem zaslonu, v gledališču pa med deloma improviziranim prilagajanjem posnetega materiala vedno znova usmerja pozornost gledalcev performer **Dražen Dragojević**. Prisotnost odra daje informativnemu svojsko distanco, med razgibanimi video podobami in odrom se ustvarjalcem posreči vzpostaviti napetost, za nepoznavalce razmer pa je vloga posrednika morda ključnega pomena. V dokumentarno zasnovanem prikazu se odvija določen zgodovinski trenutek in njegov politični usakdan, posamezne sekvence spremljata strokovno opredeljevanje in tolmačenje zakonov, osvetljujejo pa jih teoretski prispevki. V ta okvir vstopa osebno v podobi trojice, v intimnem kotičku so njihove družine, kjer zveste in neomajne mame zaradi novega imena v rojstnem listu sinov ne zamenjajo, kjer očetje težje sprejemajo korenito spremembo svojih naslednikov in kjer otroci razumevajoče pozivajo, da je tega heca dovolj. Džej džej v vlogi očeta ostaja oče.

Ko se odpirajo raznoliki vidiki glede

poimenovanja in spreminjanja imena ter se porajajo vprašanja o identiteti posameznika, je ves čas prisotna nemoč politika, ki ni edini zastopnik znamke in mu ne uspe ubraniti teritorija okoli svojega imena. Veljavni slovenski zakon je posebno širok, saj vsakemu državljanu omogoča prosto izbiro imena in priimka. Preroditve ali osvežitve so torej uresničljive, zakaj so to storili ustvarjalci Janše, pa pojasnjujejo nastopi številnih naključnih in izbranih intervjuvancev – od ugibanj ali prepričanosti ljudi na ulici, trenutnih ali pomenljivih izjav politikov do nelagodja sopotnikov. Kritični odnos do dejanja vzpostavi teorija, ki posebno ob duhovito pronicljivih razmišljanjih, primerah in zgodbah filozofa **Mladena Dolarja** res poseže v realnost. Ob zavzetih besedah gledališkega teoretika **Blaža Lukana** vzniknejo vprašanja o tem, kaj bo sledilo. Prva izvedba predstave je dosegla namen in bo na poti bržčas še naprej razvijala tudi svoje odrske momente.

Le nekaj korakov proč od gledališča v Künstlerhausu pa so Dunajski simfoniki v do zadnjega stojišča polni, z zlatom obloženi dvorani slovitega Musikvereina izvajali simfonijo Josepha Haydna in delo Felixa Mendelssohna Bartholdyja. Konca dogodkov sta sovpadala in obiskovalci so se srečali na skupni ploščadi, se združili in med seboj pomešali, nato pa v močnem pomladanskem nalivu odhiteli do podzemne železnice, taksijev ali nadaljevali pot po sledih kulture.

Stran / Page: 20

Doseg / Reach: 147000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 417 cm2

2 / 2

**Trojica umetnikov z imenom Janez Janša je dokumentarno predstavo
Več nas bo, prej bomo na cilju najprej predstavila na Dunaju.**